

Tolfte internationella olympiaden i lingvistik

Peking (Kina), 21–25 juli 2014

Uppgifter för den individuella tävlingen

Skriv inte av uppgifterna. Lös varje uppgift på ett separat blad (eller flera blad). Ange på varje blad uppgiftens nummer, ditt platsnummer och ditt efternamn. Annars kan ditt arbete inte bedömas korrekt.

Dina svar måste vara välmotiverade. Om ditt svar saknar motivering, kommer du att få en låg poäng, även om svaret är helt korrekt.

Uppgift nr 1 (20 poäng). Nedan ges några verbformer på benabena-språket samt deras översättningar till svenska:

<i>nohobe</i>	jag slår honom
<i>kahalune</i>	vi kommer att slå dig
<i>nokoho'ibe</i>	vi båda slår dig
<i>nolenufu'inagihe</i>	därför att vi båda genomborrar er
<i>nolifi'ibe</i>	ni båda genomborrar oss
<i>nofunagihe</i>	därför att jag genomborrar honom
<i>nofine</i>	du genomborrar honom
<i>nifila'ibe</i>	ni båda kommer att genomborra mig
<i>nonahatagihe</i>	därför att du slår mig
<i>lenahalube</i>	jag kommer att slå er
<i>nahalanagihe</i>	därför att ni kommer att slå mig
<i>lahala'ibe</i>	ni båda kommer att slå oss
<i>nofutagihe</i>	därför att vi genomborrar honom
<i>lenifilu'ibe</i>	vi båda kommer att genomborra er
<i>noho'inagihe</i>	därför att vi båda slår honom

(a) Översätt till svenska:

nonifibe, halu'ibe, lifilatagihe, nokufune, nolahanagihe.

(b) Översätt till benabena:

- ni båda slår honom;
- vi kommer att genomborra dig;
- därför att vi slår er;
- därför att ni kommer att genomborra honom.

⚠ Benabena-språket tillhör den transnyguineanska språkfamiljen. Det talas av cirka 45 000 människor i Papua Nya Guinea. —*Ivan Derzhanski*

Uppgift nr 2 (20 poäng). Nedan ges singular-, dualis- och plural-formerna av några substantiv på kiowa samt deras översättningar till svenska. Vissa former är utelämnade, även om alla existerar.

singular	dualis	plural	
adɔ	a	a	träd
mat ^h ɔnsjan	mat ^h ɔnsjan	mat ^h ɔnsjadɔ	liten flicka
k'ɔ	k'ɔ	k'ɔgɔ	kniv
t ^h ot'olagɔ	t ^h ot'ola	t ^h ot'olagɔ	apelsin
aufi		aufigɔ	fisk
p ^h jaboado		p ^h jaboa	gatlykta
mat ^h ɔn		mat ^h ɔdo	flicka
k'ɔnbohodo		k'ɔnbohon	hatt
t'ɔ		t'ɔgɔ	sked
		e	bröd
alɔsɔhjegɔ	?	alɔsɔhjegɔ	plommon
?	tsegun	tsegudɔ	hund
alɔguk'ogɔ	alɔguk'o	?	citron
?	k'ap ^h t ^h ɔ	k'ap ^h t ^h ɔgɔ	gubbe
k ^h ɔdo	k ^h ɔ	?	filt
k'ɔdo	?	k'ɔdo	tomat
?	alɔ	?	äpple
?	p ^h ɔ	?	bisonoxe
?	?	sado	barn
ɔlsun	?	?	kam
?	pitso	?	gaffel
?	t ^h ɔp ^h paa	?	stol

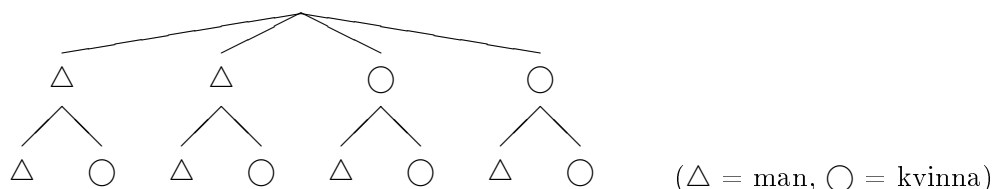
Fyll i rutorna med frågetecken.

⚠ Kiowa-språket tillhör kiowa-tanoanska språken. Det är ett utrotningshotat språk som enbart talas av några hundratal människor i Oklahoma, USA.

Orden på kiowa ges i en förenklad transkription. **k'**, **t'**, **p'**, **k^h**, **p^h**, **t^h** är konsonanter; **ɔ** är en vokal.

—Aleksejs Peguševs

Uppgift nr 3 (20 poäng). Två bröder och två systrar bodde en gång i tiden i det tangutiska riket ("Det mäktiga vita och upphöjda landet"). De hade båda en son och en dotter.

Nedan ser du uttalanden på tangutiska angående släktskapen mellan dessa personer. Namnet **Lhie²nyn²** är ett mansnamn.

1. Ldiu ² še ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	19. Lhie ² nyn ² Wa ² nie ¹ 'yn ¹ wia ¹ ngu ² .
2. Lhie ² nyn ² Ngwi ¹ mbyn ² 'yn ¹ lio ² ngu ² .	20. Ldiu ² še ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .
3. Sei ¹ na ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ ndon ¹ ngu ² .	21. Wa ² nie ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
4. Ldiu ² še ¹ Šan ¹ nia ¹ 'yn ¹ ndon ¹ ngu ² .	22. Šan ¹ nia ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .
5. Šan ¹ nia ¹ Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .	23. Ngon ² ngwe ¹ Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ la ² ngu ² .
6. Ldiu ² še ¹ Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .	24. Lhie ² nyn ² Mbe ² phon ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
7. Ldiu ² še ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .	25. Mbe ² phon ¹ Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ ma ¹ ngu ² .
8. Kei ¹ zey ² Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .	26. Lhie ² nyn ² Nie ² tse ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
9. Ldiu ² še ¹ Kei ¹ zey ² 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .	27. Lhie ² nyn ² Ngon ² ngwe ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
10. Lhie ² nyn ² Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ wia ¹ ngu ² .	28. Šan ¹ nia ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ lio ² ngu ² .
11. Lhie ² nyn ² Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .	29. Lhie ² nyn ² Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
12. Kei ¹ zey ² Wa ² nie ¹ 'yn ¹ lio ² ngu ² .	30. Lhie ² nyn ² Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ wiej ² ngu ² .
13. Kei ¹ zey ² Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .	31. Šan ¹ nia ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
14. Lhie ² nyn ² Kei ¹ zey ² 'yn ¹ wiej ² ngu ² .	32. Lhie ² nyn ² Šan ¹ nia ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
15. Syn ¹ mei ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .	33. Ngon ² ngwe ¹ Kei ¹ zey ² 'yn ¹ ny ¹ ngu ² .
16. Ngon ² ngwe ¹ Mbe ² phon ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	34. Syn ¹ mei ¹ Šan ¹ nia ¹ 'yn ¹ zwej ¹ ngu ² .
17. Syn ¹ mei ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	35. Mbe ² phon ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ma ¹ ngu ² .
18. Ldiu ² še ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ndon ¹ ngu ² .	36. Nie ² tse ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ____ ngu ² .

(a) Återskapa släktträdet.

(b) Fyll i tomrummet i den sista meningen (det finns bara ett sätt att göra det på).

⚠ Det tangutiska språket är ett utdött språk i den tibetoburmanska familjen som talades i i det tangutiska riket (1038–1227, dagens mellersta Kina). Det finns ingen samsyn bland lingvister om hur det lät, varför transkriberingen är baserad på en av rekonstruktionerna. De upphöjda siffrorna indikerar språkets båda toner (¹ = jämn, ² = stigande); specifikt är orden för 'fader' och 'moder' i den första tonen. **â, ê, ę, ɔ, y, ə** är vokaler; **š, ž, '** är konsonanter.

—Ivan Derzhanski

Uppgift nr 4 (20 poäng). Nedan ges några korta dialoger på engenni-språket samt deras översättningar till svenska:

1. *edèi âno nwasesè ozyi lelemù à? edèi ânò wei ga òkí nwasese ozyi lelemù.*
Kommer den här mannen att skrämma den bedragna tjuven?
Den här mannen sa att han_{den här mannen} inte kommer att skrämma den bedragna tjuven.
2. *avùràrà mù kìnono amemùrè ânò à? avùràrà mù wei ga òkí kìnono amemùrè ânò.*
Var kvinnan lik den här flickan?
Kvinnan sa att hon_{kvinnan} var lik den här flickan.
3. *ámó lelemù ânó wuese avùràrà mù à? amodhyòmù wei ga ò wuese avùràrà mù.*
Dödade inte det här bedragna barnet kvinnan?
Ynglingen sa att det_{det här bedragna barnet} dödade kvinnan.
4. *edèi dhia gbúnonò amò à? avùràrà mù kofilomù wei ga o gbúnonò amò.*
Kommer den elake mannen att bota barnet?
Den hostande kvinnan sa att han_{den elake mannen} kommer att bota barnet.
5. *amemùré dhíá kìnono opilopo ânò à? avùràrà mù wei ga ó kìnono opilopo ânò.*
Var inte den elaka flickan lik den här grisen?
Kvinnan sa att hon_{den elaka flickan} inte var lik den här grisen.
6. *ozyi gbunono okàá nùamù ânò à? ozyi wei ga òkí gbunono okàá nùamù ânò.*
Botade tjuven den här slagna gubben?
Tjuven sa att han_{tjuven} inte botade den här slagna gubben.
7. *ozyi âno kìnónò edèi kofilomù à? amò ânò wei ga ó kìnono edèi kofilomù.*
Kommer den här tjuven att vara lik den hostande mannen?
Det här barnet sa att han_{den här tjuven} inte kommer att vara lik den hostande mannen.

(a) Översätt till svenska:

8. *edèi ânò nwasese ozyi à? amemùrè wei ga ò nwasese ozyi.*
9. *amemùré lelemù wúesè amodhyòmù ânò à?*
amemùré lelemù wei ga òkí wúesè amodhyòmù ânò.

Här är också ett svar på engenni-språket utan en fråga för det:

10. *ozyi ânò wei ga amò gbunono edèi.*

Översätt det till svenska. Om det kan översättas på mer än ett sätt, ge alla översättningar och förklara hur du resonerat.

(b) Översätt till engenni:

11. Kommer gubben att vara lik den här hostande ynglingen?
Barnet sa att han_{gubben} inte kommer att vara lik den här hostande ynglingen.
12. Skrämde inte den här slagna kvinnan mannen?
Den här slagna kvinnan sa att hon_{den här slagna kvinnan} inte skrämde mannen.

(c) Om du skulle sammanställa ett lexikon för engenni, vilka grundformer skulle du välja för orden 'tjuv' och 'flicka'? Förklara ditt svar.

⚠ Engenni-språket tillhör Benue-Kongospråken. Det talas av cirka 20 000 människor i Nigeria.

Tecknet \cdot under den första vokalen i ett ord indikerar att alla vokaler i ordet uttalas med tungan i en något lägre position. Tecknen $\acute{\cdot}$, $\grave{\cdot}$ och $\hat{\cdot}$ betyder hög, låg respektive fallande ton; om inget är angivet har stavelsen mellanton. —*Artūrs Semeņuks*

Uppgift nr 5 (20 poäng). Nedan ges ord och samansättningar på nordvästgbaya-språket samt deras översättningar till svenska i godtycklig ordning:

ʔáá, ʔáá náng nú kò, ʔáá sèè, búmá yík, búmá zù yík, dǎng gòk, dí fò, dí sèè, kò yík, kò zòk, náng wí, nú fò, nú lébé, sèè wí, yík, yík wí, zù

på ytan; ögonhåla; ögonbryn; ögonfrans; ögon/ansikte;
åkerkant; fot; glädje; lever (*subst*); prydlig åker; näsborre;
ovanför; giftig orm; tungspets;
att dö; att avundas; att ställa

- (a) Bestäm de korrekta motsvarigheterna.
- (b) Översätt till svenska: **búmá zù, kò, lébé gòk, lébé wí.**
- (c) Översätt till nordvästgbaya: i centrum; huvud; missnöje; näsa.

⚠ Nordvästgbaya-språket tillhör den ubangiska språkfamiljen. Det talas av cirka 200 000 människor i Centralafrikanska republiken.

Orden på nordvästgbaya ges i en förenklad transkription. ʔ är en konsonant.

—*Boris Iomdin*

Redaktörer: Bozjidar Bozjanov, Ivan Derzhanski, Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimov, Ksenia Gilyarova, Stanislav Gurevitj, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Bruno L’Astorina, Jae Kyu Lee (chefredaktör), Elitsa Milanova, Aleksejs Peguševs, Aleksandr Piperski, Maria Rubinstein, Daniel Rucki, Estere Šeinkmane, Artūrs Semeņuks, Pavel Sofroniev, Milena Veneva.

Svensk text: Erland Sommarskog.

Lycka till!